

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ САДІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Інституту садівництва НААН

Микола Бублик

«26» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасні наукові засади економічних досліджень в садівництві»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина
Спеціальність Н1 АГРОНОМІЯ
Курс 1, навчальний семестр – 2
Навчальний рік 2025-2026
Кількість кредитів ECTS (ЄКТС) – 1

Розробник:
Барабаш Людмила Олександрівна,
кандидат економічних наук
Контакти:
labekol11@gmail.com

Робочу програму розробила зав. відділу наукових досліджень з питань економіки, методології, інтелектуальної власності Інституту садівництва НААН, кандидат економічних наук Л.О.Барабаш.

Схвалено рішенням Вченої ради Інституту садівництва НААН, протокол №5 від 24.06.2025.

1. Опис навчальної дисципліни «Сучасні наукові засади економічних досліджень в садівництві»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
Освітній ступінь	Доктор філософії
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	професійна
Загальна кількість годин	30
Кількість кредитів ECTS	1
Кількість змістових модулів	3
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	перший
Семестр	
Лекційні заняття	7 год.
Практичні, семінарські заняття	7 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	16 год.
Індивідуальні завдання	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Формування теоретичних знань і практичних навичок з економіки та організації садівництва, які дозволяють здійснювати економічне обґрунтування процесів виробництва продукції садівництва, оцінювати їх ефективність, обирати серед них найбільш оптимальні.

Завдання:

- Вивчити теоретичні основи та методи економічних досліджень в садівництві.
- Практично освоїти методику економічної оцінки результатів технологічних досліджень в садівництві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни потрібно

- **знати:** основні теоретичні положення, концепції та принципи економіки садівництва
- **вміти:** оцінювати економічну ефективність результатів технологічних досліджень в садівництві.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	лекцій	самостійні	практичні
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади економічних досліджень в садівництві			
Тема 1. Сучасні наукові засади економіки і організації садівництва.	1	3	1
Тема 2. Особливості проведення економічних досліджень в садівництві	1	3	1
Тема 3. Концепція інноваційно-інвестиційного розвитку садівництва	1	3	1
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	3	9	3
Змістовий модуль 2. Інформаційне забезпечення економічних досліджень в садівництві			
Тема 4. Використання інформаційно-пошукових систем для економічних досліджень в садівництві	1	2	1
Тема 5. Статистична інформація для дослідження економічного розвитку галузі садівництва	1	1	1
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	2	3	2
Змістовий модуль 3. Економічна оцінка результатів технологічних досліджень у садівництві			
Тема 6. Методичне забезпечення економічної оцінки результатів технологічних досліджень у садівництві	1	2	1
Тема 7. Використання електронних технологічних карт для визначення ефективності вирощування плодових і ягідних культур	1	2	1
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	2	4	2
Усього годин	7	16	7

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади економічних досліджень в садівництві (3 години)

Тема 1. Сучасні наукові основи економіки і організації садівництва.

Поняття економіки як науки, методи її вивчення. Мета і завдання дисципліни у формуванні економічного мислення фахівців. Зміст і порядок вивчення науки, її зв'язок з іншими дисциплінами навчального плану. Вимоги до економічних знань фахівця.

Тема 2. Особливості проведення економічних досліджень в садівництві.

Економічні та організаційні особливості виробництва продукції садівництва. Сучасні економічні методи досліджень.

Тема 3. Концепція інноваційно-інвестиційного розвитку садівництва.

Пріоритетні напрями інноваційної діяльності в садівництві. Економічна ефективність інновацій у галузі садівництва.

Змістовий модуль 2. Інформаційне забезпечення економічних досліджень в садівництві (2 години)

Тема 4. Використання інформаційно-пошукових систем для економічних досліджень в садівництві.

Поняття інформаційно-пошукових систем. Основні інформаційно-пошукові системи для економічних досліджень в садівництві.

Тема 5. Статистична інформація для дослідження економічного розвитку галузі садівництва.

Основні сучасні бази даних статистичної інформації в галузі садівництва. Пошук альтернативних джерел економічної інформації.

Змістовий модуль 3. Економічна оцінка результатів технологічних досліджень у садівництві (2 години)

Тема 6. Методичне забезпечення економічної оцінки результатів технологічних досліджень у садівництві.

Особливості економічної оцінки виробництва продукції садівництва. Методика розрахунку основних показників економічної ефективності результатів технологічних досліджень.

Тема 7. Використання електронних технологічних карт для визначення ефективності вирощування плодових і ягідних культур.

Організація аналітичної роботи. Удосконалення електронних типових технологічних карт вирощування плодових і ягідних культур для умов дослідів.

Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань аспірантами

Контрольні питання

1. Поняття економіки як науки, методи її вивчення.
2. Економічні та організаційні особливості виробництва продукції садівництва.
3. Сучасні економічні методи досліджень.
4. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності в садівництві.
5. Економічна ефективність інновацій у галузі садівництва.
6. Поняття інформаційно-пошукових систем.
7. Основні інформаційно-пошукові системи для економічних досліджень в садівництві.
8. Основні сучасні бази даних статистичної інформації в галузі садівництва.
9. Особливості економічної оцінки виробництва продукції садівництва.
10. Методика розрахунку основних показників економічної ефективності результатів технологічних досліджень.

Завдання для самостійного виконання

1. За темою дисертаційного дослідження підготувати огляд літературних джерел цитованих в науко метричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, Research4Life (Оформити список літератури за ДСТУ 8302:2015 з активними посиланнями DOI).
2. Підготувати аналітичний огляд основних тенденцій вирощування досліджуваної культури в Україні та країнах світу з використанням баз даних Державної служби статистики України, ФАО СТАТ тощо.
3. За темою дисертаційного дослідження підготувати методичне обґрунтування розрахунку економічної ефективності результатів дослідів.

5. Методи навчання

У процесі освоєння дисципліни «Сучасні наукові засади економічних досліджень в садівництві» задіяні навчально-освітні технології, засновані на використанні інтерактивних та активних форм проведення лекційних, практичних та самостійних занять.

6. Форми контролю

Поточний – під час виконання практичних робіт, індивідуальних завдань, контроль засвоєння певного модуля у вигляді тестового контролю знань із кожного змістового модуля навчальної дисципліни. Один комплект тестів формується із 30 завдань на один модуль. Кожне завдання містить 2 залікові питання, на які той хто здає іспит повинен дати розлогу відповідь, та 10 тестових питань, на кожне з останніх дається 4–5 варіантів відповідей, з яких потрібно вибрати правильні. Кожний змістовий модуль оцінюється за 100 бальною шкалою (100%).

Підсумковий контроль виконується у формі заліку з навчальної практики та іспит (кінець семестру). Максимально можлива кількість умовних балів за навчальні заняття студента становить 70% (коефіцієнт 0,7) і 30% (коефіцієнт 0,3) припадає на залік від загальної кількості умовних балів.

7. Розподіл балів

Оцінювання відбувається згідно з положенням "Про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті садівництва НААН. Схвалено рішенням Вченої ради Інституту садівництва НААН України від «6» серпня 2019 р. (Протокол № 7).

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення

1. Методика економічної та енергетичної оцінки типів насаджень, сортів, інвестицій в основний капітал, інновацій та результатів технологічних досліджень у садівництві / За ред. Шестопаля О.М. Київ, 2006. 140 с.
2. Економіка та організація промислового садівництва України : монографія // за ред. О.М. Шестопаля. К.: ННЦ ІАЕ, 2010. 334 с. С.192- 203.

9. Рекомендована література

Основна

1. Шестопаля О.М., Кондратенко П.В., Барабаш Л.О. Теоретико-методологічні основи (нова парадигма) та складові Національної програми поступу промислового садівництва України: макрогалузовий аспект. К.: ІАЕ, 2008. 135 с.
2. Рульєв В.А. Конкурентоспроможність плодів і ягід : монографія. Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2007. 315 с.
3. Довідник економіста сільськогосподарського підприємства / [Лупенко О.Ю., Захарчук О.В., Пугачов М.І. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка та О.В. Захарчука. Київ: ННЦ ІАЕ, 2018. 600 с.
4. Сало І.А. Розвиток ринку плодів в Україні: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2013. 394 с.

Додаткова

1. Галузева програма розвитку садівництва України на період до 2025 року / М-во аграр. політики і продовольства України / URL: [http://minagro.gov.ua/system/files/Галузева програма розвитку садівництва України на період до 2025 року](http://minagro.gov.ua/system/files/Галузева_програма_розвитку_садівництва_України_на_період_до_2025_року)
2. Методичні положення та норми виробітку на ручних роботах у рослинництві [Текст] / І. М. Демчак, І. В. Кисляченко, І. В. Лобастов [та ін.]; М-во аграр. політики та продовольства України, Укр. наук.-дослід. ін-т продуктивності АПК, Чернівецький наук.-дослід. центр продуктивності АПК. Київ: Укراгропромпродуктивність, 2011. 672 с.
3. Типові технологічні карти на закладання і догляд за молодими насадженнями до вступу їх у товарне плодоношення по зерняткових культурах / За ред. Шестопаля О.М. Київ, 2004. 94 с.
4. Типові технологічні карти на закладання і догляд за молодими насадженнями до вступу їх у товарне плодоношення по кісточкових культурах / За ред. Шестопаля О.М. Київ, 2004. 86 с.
5. Типові технологічні карти на створення насаджень горіхоплідних та ягідних культур / За ред. Шестопаля О.М. Київ, 2006. 90 с.
6. Типові технологічні карти по догляду за плодоносними насадженнями плодових та ягідних культур / За ред. О.М.Шестопаля. Київ, 2006. 64 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Пошукові системи мережі Інтернет – GOOGLE.
 - Інформаційно-пошукові системи - GOOGLE Scholar, <https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>
 - <https://www.scopus.com/search/form.uri?zone=TopNavBar&origin=NO%20ORIGIN%20DEFINED&display=basic#basic>
 - <https://portal.research4life.org/>
2. Сайт Інституту садівництва НААН: <http://sad-institut.com.ua/>
3. Електронні бази даних (БД):
 - Державна служба статистики України https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/sg/pvzu/arch_pvzu_reg.htm
 - ФАО <https://www.fao.org/faostat/ru/#home>